MIESIĘCZNIK HERALDYCZNY

WYDAWANY PRZEZ ODDZIAŁ WARSZ. POLSKIEGO TOW. HERALDYCZNEGO

Nr. 5. Warszawa, Maj 1932. Rok XI.

WARUNKI PRZEDPŁATY:
Członkowie Polskiego Towarzystwa Heraldycznego, którzy uiścili roczną wkładkę w wysokości 24 zł., otrzymują bezpłatnie „Miesięcznik" oraz „Rocznik". Prenumerata dla nieczłonków na „Miesięcznik" wynosi rocznie w kraju: zł. 18, — zagranicą: zł. 20.

Członkowie Oddz. Lw. winni wpłacać na konto P. K. O. № 153.091, członkowie Oddz. Warsz. oraz niecżłonkowie na konto P. K. O. № 21.621.
Korespondencję i artykuły nadsyłać pod adresem: Tow. Heraldyczne, Bibl. Ord. Krasińskich, Okólnik 9.

(W RAZIE PRZEWIDZIANEJ ODPOWIEDZI, ZAŁĄCZYĆ DO LISTU ZNACZEK POCZTOWY).

Przyczynek do „Genealogji Piastów".

W ostatnich czasach ukazały się różne przyczynki do „Genealogji Piastów". Prof. St. Kętrzyński zajął się potomstwem Bolesława Krzywoustego, ustalonem przez prof. Balzera. Według tego komentarza zapiskę rocznika krakowskiego pod 1167 r. „dux Kazimirus filius Kazimiri obiit" i zapiskę kalendarza kapitulnego krakowskiego „Kazimirus filius Kazimiri ducis obiit", które prof. Balzer odnosił do zmarłego w nieletnim wieku syna Kazimierza Sprawiedliwego, należy przypisać osobie nigdzie źródłami niepoświadczonego syna Kazimierza t. zw. Starszego, wnuka Bolesława Krzywoustego [1]). Nieznane nadania na rzecz opactwa jędrzejowskiego z XII w., na którym są zapisani jako świadkowie młodociani Mieszkowice, synowie Starego, oraz „Kasimirus dux et filius eius Kazimirus", a więc Sprawiedliwy z zakwestjonowanym przez prof. Kętrzyńskiego synem jego Kazimierzem, oraz zawarty przy wydaniu dokumentów jędrzejowskich wywód w tej sprawie prof. Semkowicza popiera jak najsilniej argumentację prof. Balzera, któremu dokumenty te przy układaniu Genealogji nie były jeszcze znane, a mnie zwalnia osobiście od kontrowersji z autorem w tej sprawie [2]).

Trudno się też zgodzić na przypuszczenia prof. Kętrzyńskiego, że Dobronega, którą wraz z innymi autorami uważa za córkę Jarosława, nie Włodzimierza, umiała pisać [3]), jak przypuszczalna siostra jej Anna, żona króla francuskiego Henryka I. Tu powołuje się na artykuł *Couderc C.*, La signature autographe d'Anne de Russie, w czasopiśmie Russie, Paryż 1892, gdy od tego czasu zostało już ogłoszone fac-similé podpisów

[1]) Kętrzyński St. Na marginesie „Genealogji Piastów", Przegląd hist. 1931, S. II. R. IX, 200 — 209. [2]) Semkowicz Wł., Nieznane nadanie na rzecz opactwa jędrzejowskiego z XII w. Kwart. hist. 1910. 69 — 75. [3]) Kętrzyński St. op. cit., 166, uw. 18.

Anny Jarosławówny w pomnikowem dziele Recueil des actes de Philippe I, wydanem w 1908 r. przez niedawno zmarłego nieodżałowanej pamięci dyrektora Ecole des Chartes, Maurycego Prou [4]).

W przedmowie do tego zbioru M. Prou zaznaczył, że Anna w charakterze swoim współregentki i opiekunki małoletniego syna Filipa po śmierci Henryka I podpisała dość znaczną ilość dokumentów między r. 1050—1065, po wyjściu zaś jego z opieki wyjątkowo dwa późniejsze z 1067 i 1075 r. Podpisy jej tak się przedstawiają:

1060. Philipus rex cum matre regina hanc cartam firmavit, nr. II s. 7 w. 11 or.
1060. Concessit autem hoc rex Philipus cum regina matre sua, nr. III s. 12 w. 12 or.
1060. $. Agnę reginę, nr. IV. s. 14 w. 32 or.
1060. $. A. reginę, nr. V. s. 17 w. 6 kopia.
1061. $. Anne regine, nr. X. s. 31 w. 28 kopia.
1061. Interfuerunt autem.. Agnes reginen.. nr. XI s. 34 w. 4 kopia.
1065. $. Anna regina, nr. XVIII s. 53 w. 6 kopia.
1067. $. Anna regina, nr. XXXII s. 98 w. 19 kopia.
1075. $. Anne matris Philippi regis, nr. LXXV s. 191 w. 19 or.

Z zestawienia tego wynika, że nie są to własnoręczne podpisy Anny, lecz signa jej, bądź też wyrażenia, stwierdzające jej współudział przy akcji prawnej. W jednym jedynym wypadku mamy stwierdzony ruski podpis Anny w 1063 r., co do którego wydawca p. Prou przypuszcza, że krzyżyk przed nim został przez królową postawiony własnoręcznie: „Il semble que ce soit de sa main qu'elle ait signé un diplôme de 1063 au bas duquel figure son nom, suivi de son titre de reine en caractères cyriliques" [6]). Ciężką ręką malowany podpis wygląda w ten sposób:

АНА РЪИНА

Jeśliby nawet przyjąć, że skreśliła go istotnie królowa, a nie jakiś nadworny skryba, to trudniej przypuścić, aby takim duktem mogła być prowadzona korespondencja między obiema siostrami, Anną i Dobronegą. Umiejętność pisarska królowej nie sięgała prawdopodobnie dalej poza możność złożenia podpisu.

Ograniczamy się do tych kilku uwag o artykule prof. Kętrzyńskiego, aby przejść do przyczynków do genealogji Piastów dostarczonych przez autorów niemieckich. Przynosi je ostatnio rozpoczęte pod kierownictwem dra Ottona Dungerna, profesora uniwersytetu w Gracu, wydawnictwo „Genealogisches Handbuch zur bairisch-österreichischen Geschichte" [7]), którego zeszyt pierwszy ukazał się roku zeszłego. Zeszyt ten zawiera genealogję następujących rodów austrjacko-bawarskich: grafów

---

[4]) Prou M., Recueil des actes de Philippe I, s. CXXXIV. [5]) Liczby wskazują numery porządkowe aktów, strony i wiersze wyżej powołanego zbioru. [6]) Prou M., Recueil, s. CXXXIV nr. XVI s. 48 w. 30 or. Na tem samem stanowisku stoi również dzisiejsza nauka por. Boüard A. de, Manuel de diplomatique, Paryż 1929, 74 — 75. Fac-similowany dokument z podpisem Anny został w 1896 r. ofiarowany carowi Mikołajowi II w czasie pobytu w Paryżu przez Bibliotekę narodową w Paryżu; Musée des Archives nationales, Paryż 1872, Giry, Manuel de diplomatique, 599 uw. 4, 736. O tym podpisie oprócz Couderc pisali także Thomas, La signature de la reine Anne de Russie, Essais de philologie française, Paryż 1898, s. 159 sq.; Caix de Saint-Aymour., Causeries du Besacier, 2 ser., s. 45; idem, Anne de Russie, 2 wyd., s. 83; tych ostatnich prac nie znam, cytuję je za prof. Prou. [7]) Genealogisches Handbuch zur bairisch-österreichischen Geschichte hrsgeben von Prof. Dr. Otto Dungern, I Lieferung, s. 1—80, Graz 1931, Leuschner & Lubensky.

Andechs, Scheyern, Dachau, Valley i Wittelsbach; Lambach i Formbach; Vohburg; Otakarów styryjskich; Plain i Hardeck; Auersperg; Weyarn, von Falkenstein-Hernstein, von Haunsberg i von Bruckberg (ta ostatnia jeszcze niedokończona). Ze względu na stosunki pokrewieństwa z Piastami zajmiemy się wyłącznie genealogjami dwóch rodów Andechs i Vohburg, które opracował dr. Kamil Trotter.

Skądinąd wysoce zasłużony autor, jakim był Anthony von Siegenfeld w dziele swojem Das Landeswappen von Steiermark [8]) zanotował w rodzie dynastów styryjskich von Lechsgemünd związek małżeński Henryka III z Lechsgemünd (1142—1160 † c. 1165) z Zofją, córką margrafa Diepolda III z Vohburg, zrodzoną w pierwszem małżeństwie z „quadam quam duxerat de Polonia". Jak jednak dość często u tego autora się zdarza, nie zostało podane źródło, z którego cytat zaczerpnięto, żadna zaś z istniejących genealogij Piastów, Balzera czy Grotefenda, nie wskazywała na małżeństwo którejś Piastówny u początku XII w. z margrafem Diepoldem z Vohburg. Rozwiązanie zagadki, oraz poprawki szczegółów, podanych przez Anthony von Siegenfeld, przynosi genealogja rodu Vohburg. Wyjmujemy z niej te człony, które dla naszego zagadnienia przedstawiają interes:

Diepold III.

Syn Diepolda II († 1078) i Luitkardy karynckiej († 1119).
† 1146 margraf w Nordgau, z Vohburg, Cham, Nabburg.
ż. 1. przed 1118 *Adelajda*, córka *Władysława* I *Hermana* ks. *Polski*.
2. 1128 Kunegunda, córka hr. Kuna z Northeim.
3. po 1140 Zofja, siostra węgierskiego grafa Stefana.

Dzieci z 1-go małżeństwa:

1. *Diepold* IV.	2. *Adela*	3. *Luitkarda*	4. *Eufemia*	5. *Jutta*
†(1130) Matylda, ż. (1128) córka Henryka IX hercoga bawarskiego.	m. 1. 1147 późniejszy cesarz Fryderyk I Rudobrody, rozwiedziona 1153. m. 2. Dietho z Ravensburg.	m. Volkrat z Lechsgemünd.	m. Henryk I graf z Assel.	† po 1150 m. Fryderyk III advocatus de Regensburg.

Potomstwa Diepolda III z innych żon nie uwzględniamy.

Rozpatrzmy szczegółowo źródła, na których została zbudowana genealogja rodziny Diepolda. Podstawę jej tworzą Notae genealogicae Bavaricae z XII w., które zapisały, co następuje: „Marchio Dietpoldus (de Vohburg) de quadam, quam duxerat de Polonia (Adelhaida), genuit filium nomine Diepoldum et quatuor filias, videlicet Adelam imperatricem, Sophiam de Leksmunde, Eufemiam de Assel, luttam, uxorem advocati Ratisponensis. Mortua illa de Polonia, marchio Diepoldus duxit aliam uxorem de Saxonia..." [9]). Przekonujemy się, że zapiski genealogiczne bawarskie dostarczyły informacyj twierdzeniu Anthony von Siegenfeld i genealogji rodu Vohburg, natomiast imię małżonki Diepolda, podane przez wydawców tylko w przypisie, oraz ród jej, wymagają dalszych poszukiwań. Diepold w historji kościoła bawarskiego zapisał się dwoma fundacjami: klasztoru Benedyktynów w Reichenbach i Cystersów

[8]) Anthony von Siegenfeld, Das Landeswappen von Steiermark, 136 sq. [9]) Mon. Germ. S. S. XXIV. 76.

w Waldsassen (Valsaxonum)[10]. To też zapiski najstarszych dziejów obu klasztorów rodzinie Diepolda poświęcają szczególniejszą uwagę. Na pierwsze miejsce wysuwają się tu Fundatio et notae monasterii Richenbacensis z XII w., które opowiadają, że... „marchio Dietpaldus... rogatu matris sue Lukardis, consensu uxoris sue Adalheidis liberorumque suorum... locum in Richenbach.. Deo sancteque . Dei genitrici.. optulit...“[11]). Stała się ta fundacja w r. 1118 za rządów cesarza Henryka IV za włodarzowania biskupa Ratyzbony Hartwiga pod opatem tegoż klasztoru Erchingerem. W podobnych słowach opisuje powstanie klasztoru autor XV w. mnich-anonim w Chronicon Reichenbacense: „Anno Dni MCXVIII regnante Heinrico IIII imperatore et Hertwico Ratisponensi episcopo Dieboldus marchio de Vohburg ad petitionem matris suae Leuchardis et uxoris suae Alhaidis coepit construere monasterium in Reichenbach..“ [12]). Częściowo z Notae, uzupełnionych przez Chronicon, korzysta prawie w tych samych słowach współcześnie w XV w. Udalrici Onsorg Ratisbonensis canonici Chronicon Bavariae[13]).

Nietylko wyżej wymienione źródła narracyjne nazywają księżniczkę polską, zaślubioną Diepoldowi III z Vohburg, *Adelhajdą*, względnie *Alhajdą*. Z tem samem imieniem przekazało nam ją źródło dyplomatyczne, niewątpliwie autentyczne i współczesne, jakim jest „mundiburdium“ papieża Kaliksta II dla klasztoru w Reichenbach. Bulla protekcyjna z 24 marca 1122 „Piae postulatio voluntatis“ dla opata w Reichenbach Erchingera, wymienia klasztor jego jako „a probo viro Diupolde marchione et uxore ipsius Adelheide fundatum“ ..[14]).

Idąc śladem źródeł podanych przez dra Trottera, częściowo uzupełniamy je własnemi poszukiwaniami i dochodzimy analitycznie do wykrycia, jaką drogą ustalił autor nieznane starszej genealogji imię chrzestne Adelajdy. Brakuje nam jeszcze danych dla stwierdzenia stosunku ojcostwa do niej ze strony Władysława Hermana, o którem dowiadujemy się od dra Trottera, lecz wpierw rozpatrzymy jeszcze inne szczegóły biograficzne z jej życia i jej rodziny.

Datę śmierci Adelajdy podał mnich - anonim z Reichenbach w XV w. na 26 marca 1127 r.: „Anno Dni MCXXVII. VII Kal. Aprilis obiit Alhaidis marchionissa uxor Diepoldi;“ [15]) wiadomość musi się opierać na jakiejś starszej zapisce klasztornej, zbliżoną bowiem do tej daty dziennej podaje nekrolog benedyktyński z Admont w starszej cześci swego rękopisu, kładąc datę śmierci Adelajdy na 8 Kal. Aprilis, [16]) t. j. 25 marca, co dr. Trotter uzgadnia w sposób możliwy do przyjęcia: noc z 25/26 marca.

Diepold po śmierci Adelajdy w 1127 r., dwukrotnie jeszcze ponawiał śluby małżeńskie, do posiadanej marchji północnej przyłączył po krewnym swoim Udalryku passawskim marchję Nabburg i Vohburg, jak się tytułuje w akcie fundacyjnym dla klasztoru w Reichenbach z 15 czerwca 1135 r. z okazji konsekracji kościoła, [17]) w kwietniu 1144 r. jest także margrafem Cham, [18]) umiera 1146 r. Datę dzienną śmierci Diepolda zanotowały starsze nekrologi klasztorne Admuntense, Sti Lamberti,

[10]) Obydwa klasztory znajdowały się w Palatynacie Górnym, Waldsassen na granicy adwokacji o 1 milę od Eger (Cheb). [11]) Mon. Germ. S. S. XV/2. 1078—1079. [12]) Oefele, S. S. rer. boicarum, Augustae Vindelicorum 1763, I. 402 a. [13]) Ibidem, I 360 a. [14]) Mansi, Patrologiae cursus completus, P. L. 163, s. 1238 — 1239; Jaffé, nr. 6957 [5082]. [15]) Oefele, S. S. rer. boicarum, I. 402 b. [16]) Mon. Germ. Necrol. II, 293. [17]) Mon. boica, XXVII, 3—12; nie znajdują się niestety w bibljotekach polskich, powtarzam za drem Trotterem i uwagami wydawców Mon. Germ. [18]) Stumpf. Die Kaiserurkunden des X. XI. u XII. Jhs, Innsbruck 1865, nr. 3473; Lacomblet, Urkundenbuch f. die Gesch. des Niederrheins, I, Düsseldorf 1848, 238: przywilej Konrada III dla klastoru Benedyktynek w Vilich, sprostowania do niego podaje Lacomblet, Archiv f. Gesch. des Niederrheins. V. 244.

Altahae superioris, monasterii superioris Ratisbonensis (Obermunster) [19]) na VI Id. Aprilis; kopje z XVI w. i późniejsze jak Liber anniversariorum ecclesiae Maioris Augustensis, Necrologium monasterii sti Udalrici Augustensis civitatis, Petrishusanum na VII Idus Augusti, [20]) mnich-anonim zaś daje datę dzienną zgodnie ze starszymi nekrologami, ponadto dodatkowo datę roczną, za nim ustala ją też dr. Trotter na 8 kwietnia 1146 r. Mnich-anonim przy zapisie śmierci Diepolda podał też interesującą o nim wiadomość: „Diepoldus marchio fecit se monachum in Reichenpach et in sancto habitu monachali.. obiit". [21]) Wynika z tego, że Diepold w czas jakiś po utworzeniu swojej fundacji zapisał się w poczet „fraternitas" klasztoru, z czego wypływało prawo do wspominków w modłach klasztornych za życia i po śmierci, prawo do pochówku w ubiorze zakonnym, ewentualnie do pogrzebania ciała w kościele konwentualnym, jeśli nie zapadła inaczej wola zmarłego. Nie wiem, dlaczego dr. Trotter pominął tę zapiskę milczeniem, jakkolwiek przyświadczają jej zgodnie starsze nekrologi: Admuntense, Sti Lamberti, Altahae superioris, podając „Diepoldus marchio et m.", co należy, mojem zdaniem, rozwiązać jako „monachus", oczywiście nie w sensie ścisłych ślubów zakonnych, lecz jako „frater laicus, oblatus". Dokładniej od innych sprecyzował tę wiadomość nekrolog monasterii superioris Ratisbonensis (Obermünster): „Dietpoldus marchioc. cv." Wydawca rozwinął konstrukcję pierwszą jako marchiocomes, drugą należy uważać za skrót conversus, co potwierdza w jeszcze wyższym stopniu informację mnicha-anonima z XV w.

Dzieci *Diepolda* i *Adelajdy:*

Notae monasterii Richenbacensis, w opisie dojścia do skutku fundacji tego klasztoru, powołują się na konsens małżonki Diepolda Adelajdy „liberorumque suorum", trzeba zatem przyjąć, że w 1118 r., gdy powstawał klasztor w Reichenbach, dwoje przynajmniej z tych dzieci było na świecie. Z powodów, o których wspomnę niżej, przypuszczam, że mogło to być jakieś dziecko starsze, niewymienione w genealogji, bo zmarłe w dzieciństwie. Istnienie stosunku synowskiego między Diepoldem IV a Adelajdą i jej mężem nie może podlegać wątpliwości; stwierdzają go niezbicie ekscerpta z Liber traditionum benedyktyńskiego klasztoru w Göttweig: „Dietpoldus marchio cum manu uxoris sue Adalheide et filii sui Dietpoldi omnem decimationem.. delegavit ad altare S. Mariae in propium ius deo hic servientium." [22]) Nie wydaje mi się możliwą do przyjęcia data tej tradycji, ustalona przez wydawcę na lata 1114 — 1125, w których syn Adelajdy miał mieć rzekomo 12 — 15 lat, oraz zbyt wczesna data ślubu Adelajdy, przyjęta przez tegoż samego wydawcę na rok cca 1105. Zgodnie przekazana przez kronikarzy wiadomość, że Diepold IV zmarł młodzieńcem, wskazuje, że datę jego urodzin trudno byłoby posunąć poza r. 1116; małżeństwo jego z Matyldą, córką Henryka IX Czarnego, hercoga bawarskiego, doszło do skutku 1128 r., najprawdopodobniej tuż po osiągnięciu lat sprawnych z ukończonym dwunastym rokiem życia, śmierć zaś nastąpiła koło 1130 r., skoro Matylda poślubiła przed 1132 r. Gebharda, syna Berengara grafa z Sulzbach. Wiadomość o małżeństwie Diepolda zachowały zgodnie dwa przekazy współczesne: Annalista Saxo i mnich-anonim w Historia Welforum Weingartensis: „quarta (filia Heinrici ducis de Bawaria et Wilfhildis) Mechtildis nomine nupsit Thieppoldo iuniori, filio Thieppoldi marchionis senioris, illoque mortuo,

[19]) Mon. Germ. Necrol. II. 294. 321; III. 226. 339. [20]) Mon. Germ. Necrol. I. 66. 125. 673. [21]) Oefele S. S. rer. boicarum, I. 402 b. [22]) Fontes rer. austr. II Abt. VIII. 43.

duxit eam Gebehardus, filius Berengeri comitis de Sulzbach" [23]) zapisał Annalista; „Mahtildis (filia Heinrici ex Wulfilde) primo Theopaldo filio Theopaldi marchionis de Voheburch, postea eo mortuo Gebehardo de Sulzbach copulata est," [24]) podaje kronika Welfów z Weingarten. Nie należy także pomijać milczeniem przekazu z Excerpta a libro traditionum monasterii Reichenbacensis [25]) mimo zastrzeżeń, jakie na ogół budzą pod względem naukowym, podają bowiem niewątpliwie szczegół wiarogodny do życia Diepolda IV, iż „marchio Theobaldus pro anima filii sui Theobaldi pueri tradidit Deo et s. Marie.. in Richenbach predium quoddam in Prunnendorf..."; [26]) ten określnik „pueri" wskazuje dobitnie, że Diepold zmarł w latach młodzieńczych, jak to zresztą wynikało hypotetycznie z dat jego biograficznych; potomstwa nie zostawił.

Diepold był jedynym synem margrafa Diepolda III i Adelajdy, po nim przychodziły kolejno cztery córki: Adela, Luitkarda, Eufemia i Jutta, nie wykluczając możliwości, że były jakieś inne dzieci w niemowlęctwie zmarłe. Przyjąwszy, że najmłodsza Jutta urodziła się w roku śmierci matki t. j. 1127 r., a starsze jej siostry rodziły się kolejno: Eufemia w 1125, Luitkarda w 1123 r., to ze względu na starsze rodzeństwo wspominane w 1118 r. najpóźniejsza data urodzin Adeli, jeśliby nie trzeba jeszcze cofnąć jej wstecz, musiałaby przypaść na r. 1121 czyli, że Adela w chwili dojścia małżeństwa z Fryderykiem Barbarossą, ks. szwabskim, w Cheb (Eger) 1147 r., jak podaje dr. Trotter, miałaby lat 27, co w pojęciu średniowiecza oznaczało dla kobiety wiek prawie że staropanieński. Do daty tego małżeństwa wrócimy jeszcze później.

Małżeństwo to w marcu 1153 r. zostało rozwiązane w Konstancji przez legatów papieskich, Adela zaś wstąpiła powtórnie w związek małżeński, zgoła nieproporcjonalny do pochodzenia swego i cesarskiego małżeństwa, skoro drugim jej mężem stał się ministerjał cesarski, Dietho z Ravensburga.

Ze względu na dostojne małżeństwo Adeli źródła współczesne i późniejsze zachowały nam o niem sporo przekazów bezpośrednich, a także pośrednich w związku z przywilejem cesarskim z okazji tego małżeństwa dla klasztoru Cystersów w Waldsassen, którego Diepold III był fundatorem. Zestawimy kolejno te przekazy według ich dawności.

XII wiek.

Annales Herbipolenses: „A. D. 1156. Imperator in civitate Wirzeburgensi coadunatis principibus nuptias celebravit. Etenim filiam Theobaldi marchionis de Voheburc vel pro eo quod... [luka w tekście, wydawca przypuszcza, że brakuje słów: sine prole erat] vel etiam ideo quod in articulo consanguinitatis proxime illicito videbantur coniuncti esse matrimonio, iampridem consulto super hoc archiepiscoporum et episcoporum consilio et decreto dimiserat" [27]).

Annales Palidenses: „A. D. 1156. Qui [Fridericus] nobilem habens uxorem filiam Tiepaldi marchionis, propter improborum figmenta dudum illam repudiaverat et nunc aliam ex Burgundia ducens, peractis diebus pentecosten Wirciburg nuptialia festa peregit" [28]).

Annales Magdeburgenses: „A. D. 1153.. Fridericus ab uxore sua separatus est coram legatis apostolicis" [29]).

---

[23]) Mon. Germ. S. S. VI. 744. [24]) Ibidem, XXI. 463. [25]) Mon. boica, Monachii 1784, XIV. 406—417. [26]) Mon. boica, XIV. 416 — 417. [27]) Mon. Germ. S. S. XVI. 9. [28]) Ibidem, XVI.89. [29]) Ibidem, XVI. 191.

Annales Weingartenses Welfici: „Anno 1153 divorcium factum est Constantiae inter Fridericum (imperatorem) et Adilam filiam Diopaldi marchionis“ [30]).

Continatio Admuntensis: „1156 Fridericus imperator uxorem duxit Beatricem filiam Reginoldi comitis repudiata filia Diepoldi marchionis quam prius habuerat uxorem“ [31]).

XIII wiek.

Chronicon pontificum et imperatorum Basilense: „1155. (Fridericus) Iste dimissa uxore sua... duxit aliam“ [32])... *Annales Egmundani*: „(A. 1158) Eodem anno imperator Frithericus relicta legitima coniuge sua misit episcopos et quosdam principes Theutonici regni ad adducendam sibi coniugem de Burgundia“ [33]).

Zestawiliśmy wersje chronologicznie najbliższe samemu momentowi zaślubin Adeli przez Barbarossę a raczej rozwodu; powtarzają je dosłownie, bądź też z pewnemi amplifikacjami kronikarze późniejsi jak Francisci Christophori Erythrapolitani Tubertini Historia episcoporum Ratisponensium cca 1490 [34]), oraz Laurentii Hochwarti Catalogus episcoporum Ratisponensium cca 1546 [35]). Ponieważ ufundowany w 1133 r. przez ojca Adeli, Diepolda III, klasztor Cystersów w Waldsassen [36]) dostał się jej w posagu wraz z otaczającem go terytorjum i przeszedł odtąd w bezpośrednią opiekę cesarzów, przeto sprawą jej małżeństwa zajęli się także historycy tego klasztoru w Fundatio monasterii Waldsassensis, zachowanej w rękopisie XIV w., Udalryk Onsorg, kanonik ratysboński, w Chronicon Bavariae z połowy XV w. [37]). Wawrzyniec Hochwart w Catalogus [38]) i Otton przeor w Chronicon Waldsassense z początku XVI w. Co do treści najbliżej są ze sobą spokrewnione Fundatio monasterii Waldsassensis i Chronicon Waldsassense Ottonis prioris, — rzecz zresztą zrozumiała, — obie najprawdopodobniej powstały w murach tego klasztoru. Mimo stosunkowo późnej ich relacji, warto jednak przytoczyć obie wersje z Waldsassen, które w porównaniu ze starszymi przekazami XII i XIII w. przynoszą pewne nowe szczegóły do małżeństwa Adeli i Barbarossy, być może zaczerpnięte z jakiegoś daw-

[30]) Ibidem. XVII. 309, prawie w tych samych słowach Hugonis de S. Victore et Honorii, chronicorum Continuationes Weingartenses: zamiast r. 1153 jest „anno secundo“ (imperii); Fryderyk Barbarossa był koronowany 9 marca 1152 r.; po „marchionis“ następuje de Foheburc“. Ibidem. XXI. 475. [31]) Mon. Germ. S. S. IX. 582, prawie dosłownie powtarza ten przekaz inny rękopis Continuatio z XIII w. tamże. [32]) Ibidem. XXIV 417. [33]) Ibidem. XVI. 461. [34]) Oefele, S. S. rer. boicarum, I. 555 a. b. „Fridericus I imperator filiam Theobaldi, sive ut frequentius reperi Dietpoldi marchionis de Vochburg fundatoris monasterii Reichenbach sibi desponsaverat uxorem, a qua tamen postea in Constantiensi synodo ob vicinam consanguinitatem per divortium fuerat separatus. Cumque apud Egram imperiale tunc oppidum haud ita longe a... monasterio Waldsassense distans imperiales celebraret nuptias...“ [35]) Oefele, S. S. rer. boicarum, I. 197 a „reversus e nuptiis (Chuno II episcopus Ratisbonensis) Friderici Aenobarbi cum Adla Dietpoldi marchionis de Vohburc filia apud Egram civitatem celebratis“. [36]) Ibidem, 402 b. Anonymi monachi Reichenbacensis chronicon: „Anno autem Dni MCXXXIII Diepoldus marchio dedit monachis Cisterciensis ordinis in Waldsachsen aream, in qua constructum est monasterium eorum et de sylva quantum fratres ipsi per unam diem poterant in circuitu perlustrare. Unde et ipse est fundator eorum“. Por. uwagi wydawców Mon. Germ. S. S. XV. 2. 1092, o dacie założenia klasztoru w Waldsassen. [37]) Za mnichem-anonimem z Reichenbach powtarza, Oefele, S. S. r. boicarum, I, 360 a: „Idem Marchio dedit Waltsachsen aream in qua constructum est monasterium et de sylva quantum ipsi fratres per unam diem in circuitu perlustrarent, ipse est fundator eorum“. [38]) Ibidem, 187 b: „Sub hujus Cunonis (Cunonis I episcopi Ratisbonensis) temporibus Gervicus... Waldsassen Cisterciensis ordinis... fundavit locum, bona praediaque monasterio praedicto impetrans precario, a dno suo... Dietpolde marchione Vohburgensi.. qui iam ante monasteria duo Reichenbachense et Monacho-monasterium instituerat“.

niejszego, dzisiaj zaginionego źródła. Fundatio monasterii Waldsassensis podaje: „Cui imperatori (Friderico) supradictus Theobaldus princeps filiam suam dudum ante hos dies desponsaverat, quam eciam toto illo territorio dotaverat, in quo monasterium illud est constructum; quapropter idem monasterium usque in presens imperio attinet Romanorum" [39]); za nią powtarza Otton przeor: „Fridericus I filius Friderici ducis Sweviae ex inclyta ac nobilissima stirpe Carolina Romanorum imperator augustissimus in opido Eger, quod monasterio est confine, cum filia supradicti marchionis (Diepoldi) quam sibi desponsaverat, nuptiarum solemnia exegit. Cui pro dote districtus ille monasterio adiacens datus fuit sicque locus hic quasi a primordio fundationis ad tutelam Sacri Romani imperii devolutus est" [40]).

Mimo różnic nastawienia autorów co do powtórnych ślubów Fryderyka Barbarossy, mimo różnicy dat co do drugiego małżeństwa jego z Beatryksą burgundzką, najstarsze przekazy stwierdzają zgodnie, jedne obszerniej, drugie skąpiej, następujące szczegóły odnośnie do pierwszej żony jego Adeli: że była córką margrafa Diepolda III, że małżeństwo jej z Barbarossą zostało unieważnione przez legatów papieskich w Konstancji. Jedynie Annales Magdeburgenses i Weingartenses Welfici zapisały dokładną datę: rok 1153. Continuationes Weingartenses podają ją omownie na rok drugi „imperii", któremu odpowiada właśnie r. 1153; wreszcie trzecia droga synchronizmu wypadków: rozwód Adeli i układy konstancjeńskie delegatów papieskich i cesarskich również precyzuje datę rozwodu na wiosnę 1153 r. Jakkolwiek w Annales Herbipolenses uzupełnienie luki: quod „(sine prole erat)" pochodzi od wydawcy, nie sądziłabym, aby je należało odrzucić, przeciwnie wydaje mi się trafnym domysłem tak rzeczowo jak i treściowo. Po ludzku sądząc, bezdzietność Adeli musiała być najistotniejszym powodem nieporozumienia małżonków, a w ślad zatem unieważnienia ich związku. Przyjętą przez tegoż kronikarza alternatywa pokrewieństwa między małżonkami była niewątpliwie motywacją wysuniętą przez posłów cesarskich dla uzyskania zgody Kościoła. Kronikarze klasztoru w Waldsassen przynoszą nieznane skądinąd szczegóły: wyszczególniają wyposażenie terytorjalne Adeli przez ojca, na którym to obszarze znajdował się klasztor Waldsassen. Fundatio monasteri Waldsassensis wyraża się nawet w ten sposób, jakby ślub ten odbył się jeszcze za życia ojca „Theobaldus princeps filiam suam... ante hos dies desponsaverat"; skoro Diepold zmarł 1146 r., datę zaślubin Adeli, przyjętą przez dra Trottera na r. 1147 należałoby cokolwiek cofnąć. Jak wspomnieliśmy wyżej: przypuszczalna granica urodzin Adeli, to rok 1121 czyli według tych obliczeń wydanoby ją zamąż dopiero w 27 roku życia; otóż, trudno jest zrozumieć, aby synowiec cesarza, możliwy jego spadkobierca, pojmował w małżeństwo kobietę niemłodą, gdy ciągłość rodu, trwałość dynastji wymagały w pierwszym rzędzie zdatności kobiety do wydania i wychowania zdrowego potomstwa. Wydawcy Annales Herbipolenses uzupełniają hypotetycznie lukę tekstu w ten sposób, że Adela zawiodła nadzieje cesarskiego małżonka: bylibyśmy jednak skłonni do przyjęcia wcześniejszej daty jej małżeństwa, na które pośrednio zdaje się wskazywać Fundatio monasterii Waldsassensis; przemawia za tem przyjęty przez średniowiecze zwyczaj wydawania młodo dziewcząt zamąż w związku z ich fizyczną dojrzałością, oraz zbyt krótki, pięcioletni zaledwie według obecnej genealogji, okres trwania małżeństwa Adeli z Barbarossą, który mógł wzbudzić u tego ostatniego przekonanie, że to małżeństwo zostanie bezpotomne. Może nie bez zna-

---

[39]) Mon. Germ. S. S. XV/2. s. 1092. [40]) Oefele, S. S. rer. boicarum I. 54-b — 56.

czenia jest tutaj także stylistyka Chronicon Pontificum et imperatorum Basilense, które po krótkiej wzmiance o porzuceniu pierwszej małżonki przez Barbarossę, wylicza bezpośrednio, ilu to synów wydała mu druga małżonka.

Jeżeli nasze argumenty wydadzą się czysto wyrozumowane, zapytajmy, na jakich przesłankach opiera się data zaślubin Adeli, uznana przez dra Trottera. Ponieważ on sam nie mówi nam tego, więc wnioskujemy wyłącznie z jego zestawień źródłowych. Wydawcy Fundationis Monasterii Waldsassensis przyjęli jako datę ślubu Adeli r. 1149[41]), mylnie oczywiście, mając na celu w komentarzu swoim przedewszystkiem względy edytorskie, gdy nie jest rzeczą możliwą rozpatrzyć źródło pod kątem widzenia prawdopodobieństwa genealogicznego. Dr. Trotter milcząco datę tę odrzucił — całkiem słusznie — Adela w chwili dojścia ślubu z Barbarossą miałaby nie mniej nie więcej, jak 29 lat! Tok wnioskowania logicznego dra Trottera zdaje się być następujący: kronikarze klasztoru z Waldsassen w związku z małżeństwem Adeli podają wersję o objęciu tego klasztoru w protekcję cesarską; ponieważ z 1 lub 2 marca 1147 r. pochodzi dyplom protekcyjny Konrada III dla Waldsassen, „cuius fundator exstitit vir illustrissimus marchio Theobaldus" [42]), przeto dyplom ten przechylił decyzję autora na korzyść 1147 roku i z nim połączył przekaz Ottona przeora, że ślub Adeli z Babarossą odbył się w Eger [Cheb]. Nam obie te wersje wydają się więcej niż wątpliwe. Przywilej Konrada III wydany jest w Bischofsheim, a itinerarz jego z tego czasu, jak notują wydawcy, wskazuje, że w marcu przebywał w Frankfurcie nad Menem; miejscem jego pobytu z wiosną 1147 r. są okolice nadreńskie czyli że sam dyplom protekcyjny nie pozostaje w bezpośrednim związku z godami małżeńskiemi, które rzekomo odbywały się w tym czasie w Eger. Bo i z Eger jako miejscem zaślubin, rzecz nie jest tak całkiem pewna. Pierwszą wzmiankę o niem znajdujemy w Fundatio Monasterii Waldsassensis, o której zresztą Potthast mówi, że jest „plena fabellis poeticis", a to w takim układzie: Ustęp z opisem cudów, które się działy na miejscu powstania kościoła w Waldsassen, i objęcie klasztoru w bezpośrednią zależność od cesarza, kończy temi słowy: „Romanorum imperatore in oppido eiusdem confinii quod Egra dicitur curiam celebrante". Po czem następuje bezzwłocznie przytoczony przez nas powyżej fakt małżeństwa Barbarossy: „Cui imperatori supradictus Theobaldus princeps filiam suam dudum ante hos dies desponsaverat". Nam wydawałoby się, że powiedzenie kronikarza należy interpretować wyłącznie w tym sensie, że w Eger odbył się Hoftag, na którym klasztor został objęty protekcją cesarską, i że ślub Fryderyka Rudobrodego odbył się „dudum ante hos dies", a więc przed dojściem do skutku opieki cesarskiej nad klasztorem. Tak też rozumieli tę rzecz wydawcy Fundationis, zamieszczając w komentarzu kroniki uwagę, że curia magna w Eger, o której zdaje się autor mówić, odbyła się w czerwcu 1149 r. [43]). Dla naszego zagadnienia jest rzeczą obojętną, czy komentarz wydawców jest w tym

---

[41]) Mon. Germ. S. S. XV/2. s. 1092 uw. 8. [42]) Ibidem, uw. 1; Mon. boica, XXIX, Monachii 1831, cz. I s. 297. [43]) Mon. Germ. S. S. XV/2. s. 1092. uw. 7. Przywilej sam wypływa z reguły zakonu Cystersów, który mógł podlegać tylko bezpośrednio cesarzowi; por. Brunner H., Das geschichtliche Exemtionsrecht der Babenberger, Sitzungsberichte d. Wiener Akademie, phil.-hist. Klasse, XLVII, 1864, 368—370: „Nach den Ordensregeln sollten sie vogtfrei sein, nach einem urkundlich oft erwähnten Grundsatz nur unter der Schutzvogtei des Königs stehen". Przytacza dokument bkpa bamberskiego dla klasztoru w Wilhering z 1154 r.: „monachi cisterciensis ordinis secundum libertatem, quam privilegia Romanorum pontificum eorum ordini concedunt, ut videlicet nullum habeant advocatum praeter Romanorum imperatorem — et epum Bambergensem". Podobnie u Huillard-Bréholles, Historia diplomatica Friderici II, t. X. cz. I, s. 21, Paryż 1857.

wypadku dostatecznie uzasadniony. Aliści Otton przeor, który niewątpliwie korzystał z kroniki Fundationis, zupełnie nieoczekiwanie zestosunkowuje miejscowość Eger ze ślubem książęcym: „Fridericus I... in opido Eger... cum filia supradicti marchionis... nuptiarum solemnia exegit", i w tem zestosunkowaniu przyjmuje to za fakt dr. Trotter. Pomijam już, że Otton przeor w opowiadaniu swojem łączy bezpodstawnie zdarzenia wcześniejsze i późniejsze jakby sobie współczesne, więc mówi o Fryderyku w ten sposób, jakby w chwili ślubu piastował już godność cesarską; porównanie obu tekstów przemawia przeciw całej kombinacji co do daty i miejsca ślubu w Eger 1147[44]). Według mego przekonania jedynie dopuszczalny wniosek z przekazu kroniki Fundationis byłby ten, że marchio Diepold wydał córkę swoją za ks. szwabskiego Fryderyka; stało się to przed jego śmiercią, zatem przed 1146 r. Na ściślejsze kombinacje co do daty i miejsca dzisiejszy stan źródeł nie pozwala. Wszelkie inne uzupełnienia są dowolnymi dodatkami późniejszych przerabiaczy. Samo zresztą wydanie dyplomu protekcyjnego w Bischofsheim dla Cystersów w Waldsassen mogło być czynnością kancelaryjną następczą aktu zdziałanego wcześniej, a więc wydzielenia terytorjum posagowego Adeli w związku z jej małżeństwem.

Wiemy już, że Adela wyszła powtórnie za Dietha z Ravensburga, data roczna jej śmierci nie jest nam znana, dzienną zapisuje nekrolog benedyktyński św. Lamberta z XII w. na 8 Kal. Augusti t. j. 25 lipca, dr. Trotter modyfikuje tę datę, bez przytoczenia powodów, na 25 maja. Przy akcie koronacyjnym Barbarossy z 9 marca 1152 r. musiała prawdopodobnie otrzymać razem z nim królewską koronę, gdyż nekrolog nazywa ją Adelheit regina[45]).

(D. n.) *Helena Polaczkówna.*

[44]) Jeżeli ogarniemy kwestję raz jeszcze od strony Barbarossy, rzecz się wyda również mało prawdopodobna; według Cohn L. A., Stammtafeln z. Gesch. der europäisch. Staaten, Braunschweig 1871, tab. 20, Fryderyk urodził się koło 1122 r., czyli że Adelajda byłaby w chwili zawarcia małżeństwa conajmniej w równym z nim wieku, jeżeli nie starsza, a że była pierwszą jego małżonką, okazałoby się, że zawarł śluby dopiero w 25 r. życia, gdy został ks. Szwabji w 1147 r. W świetle zwyczajów średniowiecza rzecz byłaby istotnie wyjątkowa. [45]) Mon. Germ. Necrol. II. 333.

Wagnerowie inflancko-polscy.

Uzupełnienia.

(Patrz Miesięcznik Heraldyczny, r. 1930, Nr. 3)

W r. 1583 pozostała po Antonim Wagnerze wdowa, Katarzyna Capelln, produkuje zaświadczenie Henryka Tiesenhausena, że mąż jej już jako pisarz ziemski kokenhuzeński ok. r. 1550 posiadał majętność Auglen w pow. laudońskim. Występuje też jako spadkobierczyni majętności, które już w r. 1497 w pow. kokenhuzeńskim posiadał Franciszek de Capelln, widocznie ojciec czy też dziad jej[1]).

Wymienione Hucisko wraz z Wólką Brzezińską już w r. 1673 Jakób i żona jego Marjanna zastawiają Janowi Kazimierzowi Srzedzińskiemu, podczaszemu halickiemu,

[1]) Arch. Główne t. zw. Metr. Lit. IV. B. Nr. 28, f. 49, 60 (Revisio Ducatus Livoniae).

do majętności tych służyło bowiem Wagnerom prawo już od czasów kanclerza Jana [2]). Jakób żył jeszcze w r. 1693 [3]). Córka Barowa będzie to zapewne Teresa, w r. 1694 w Tarnogrodzie, a żona Macieja majora J. K. M. Ten Maciej nie był herbu Rawicz. lecz używał herbu Poboga odm., w którym chart z mieczem [4]). Cf. Uruski t. I, str. 84 i Boniecki Uzupełnienia str. 71.

Michał Kasper, żonaty z Marjanną Sobieszczańską już w r. 1764, w r. 1779 wraz z żoną pozwany zostaje w Koszutach przez Zabłockiego. W procesie o należne mu od Józefa Zabłockiego, starosty trzebisławskiego, 10.000 zł., plenipotentami ustanawia Wawrzyńca Zabłockiego, pisarza ziemskiego gostyńskiego, Józefa Zakrzewskiego, Jakóba Bielińskiego, regentów gr. poznańskich i in. [5]). Tego syn Jan Nepomucen, ur. w Kunowie woj. pozn. w r. 1747 czy 1751 (?), w Szkole Rycerskiej w Warszawie, w r. 1772 podporucznik, w r. 1794 kapitan wojsk saskich, dowódca kompanji w Budziszynie, zmarł w Dreznie w r. 1808, z żony Ludwiki von Uechtriz, poślubionej w r. 1797, pozostawiwszy troje dzieci, m. i. syna Edwarda Emila, ur. w r. 1802 [6]). Drugim synem Michała i Marjanny Sobieszczańskiej był Walenty, w r. 1779 kanonik regularny lateraneński w Trzemesznie [7]). Jest on zapewne identyczny z późniejszym administratorem u wojewody gnieźnieńskiego.

Siostrą Michała Kaspra, prócz Ewy, była i wymieniona w innem miejscu Dorota Dobrowolska, za Antonim, w r. 1727 marszałkiem dworu arcybiskupa gnieźnieńskiego [8]), a był zapewne i brat N., również osiadły w Wielkopolsce, i tego to syn Jan (Jan-Fryderyk?) żonaty z Marjanną Szulcówną (herbu Habdank?) miał syna Ferdynanda, ur. w r. 1787 w nieznanej bliżej Nowejwsi i córkę Dorotę Świątkowską h. Suszyńskich, urodz. tamże, zmarłą w r. 1882 w wieku lat 90 [9]).

Do tych Wagnerów przynależy może i Henryk, w r. 1659 kapitan leibkompanji w regimencie pieszym generała Jana Pawła Cellarego [10]). Czy de Wagner, w r. 1786 porucznik księcia Orleańskiego pułku Colonel-Général, był istotnie członkiem tej rodziny, dokumentalnie stwierdzić się nie dało. W paryskiem archiwum Ministerjum Wojny, mimo uprzejmych poszukiwań zarządu, nie zdołano znaleźć o nim wiadomości.

Być może, iż jakieś dane o rodzie inflancko-polskich Wagnerów zawierają materjały po ś. p. Adamie Bonieckim. Piszący te słowa nie zdołał jednak do nich dotrzeć. Pismo, skierowane do obecnego ich posiadacza, pozostało bez odpowiedzi.

Jeden ze znanych badaczy i antykwarjuszów w Warszawie poinformował, że w zbiorach swych posiadał niegdyś dyplom polski Wagnerów z wizerunkiem herbu odmiennego od Newlina. Niestety, i ten dokument jest dziś niedostępny, jeżeli wogóle jeszcze istnieje. Powstało nowe zagadnienie. Oto bowiem w aktach grodzkich sandomierskich znalazła się „oblata privilegii Wagner“ z dn. 23

---

[2]) Bibl. Ord. Zamojskiej, rps Nr. 1614: Munimentorum in Archivo Arcis Zamoscensis existentium connotatio... 1685, str. 78/79. Oblata zastawu w grodzie przemyskim w r. 1674, „feria quinta in vigilia F. S. Thomae Apost.“ [3]) Bibl. Zam., rps Nr. 1645: Ordynacyi Zamoyskiey tranzakcye, k. 8. [4]) Listy Barów w tejże Bibljotece w „czarnych pudłach“ i w archiwum Anny z Gnińskich Zamoyskiej. [5]) Arch. Państw. w Poznaniu. Inscr. Posn. Nr. 1338, fol. 256/7. Rel. Pyzdr. Nr. 88, fol. 205/6. Arch. Gł. w Warsz. Sochaczewskie gr., Recogn. ks. 25, fol. 10, 41, 62, 82. [6]) Arch. Gł., Akta Korpusu Kadetów oddział 83, dodaj ks. 67, f. 16/17 Zbiór Popielów t. 336. Sochaczewskie j. w. fol. 41, 62, 82. Arch. Państw. w Poznaniu Inscr. Pozn. Nr. 1362 fol. 625. Sachs. Hauptstaatsarchiv w Dreznie. Metryka z r. 1802 w kościele N. M. P. (Liebfrauenkirche) w Budziszynie. [7]) Arch. Państw. w Pozn. Inscr. Gnesn. Nr. 104, fol. 39. Rel. Pozn. Nr 590, f. 94/6 i 237/8. [8]) Akta par. św. Jana w Warsz. [9]) Akt zejścia w par. św. Krzyża w Warsz. Skutkiem nieuwagi nazwana tu córką Ferdynanda i Szulcówny. [10]) Arch. Gł. Księgi wojskowe, oddział 77, ks. 20.

Wagnerowie inflancko-polscy w w. XVI — XVIII.

- **Antoni Wagner**, pisarz z. kokenhuzeński ok. 1550, właściciel dóbr Auglen i Saven, ż. *Kat. von Capelln*
  - **Chrystjan** właściciel dóbr Saven 1590
    - **Daniel**, rotmistrz szwedzki zm. przed 1632 ż. *Jadwiga von Drolshagen*
    - **Wawrzyniec**, rotmistrz szwedzki 1636
      - N.
        - **Marcin** 1698
          - N.
            - **Jan Tobjasz**, od r. 1787 ż. *Krystyna bar. Dietz*
    - **Katarzyna**, m. *Steen Paulson*
  - **Antoni**, członek straży J. K. M. 1597
  - **Jan**, 1599 dożywotnik wraz z braćmi na Ficzkelmujży
  - **Wawrzyniec**
  - **Fromhold**
  - **Jerzy**
  - **Daniel**, otrzymuje od Jana Zamoyskiego nadaniem Hucisko Stare
    - N. (Piotr?) trzyma Hucisko alias Starą Hutę
      - **Jakób**, towarzysz panc. trzyma Hucisko 1673 żyje 1693 ż. *Marjanna*
        - **Teresa**, m. *Bar* (Maciej, major J. K. M.?)
        - **Wilhelm**, ur. 1681
          - **Michał**, ur. 1713, trzyma Koszuty w woj. pozn. ż. *Marjanna Sobieszczańska*
            - **Walenty**, kanonik lateraneński w Trzemesznie
            - **Jan Nepomucen** w Szkole Rycerskiej w Warszawie 1767, kapitan wojsk saskich 1794, ż. od r. 1797 *Ludwika von Uechtriz*
          - **Dorota**, m. *Antoni Dobrowolski* marszałek dworu prymasa
          - **Ewa**, ur. 1715
        - **Kasper**, pisarz skarbowy kor., zm. w Warszawie 1731, ż. *Ewa Ostrowska*
          - N
            - **Jan** (Jan Fryderyk ?), ż. *Marjanna Szulcówna*
              - **Ferdynand**, ur. w Nowej wsi w Poznańskiem 1787
              - **Dorota**, ur. w Nowejwsi ok. 1792

stycznia 1673, z której wynika, że nobilitowany Jakób otrzymał herb *Rawicz*, udzielony mu drogą adopcji herbowej przez Stefana Jastkowskiego[11]). Ten więc herb przysługuje jego potomkom i niewątpliwie tylko owo ubolewania godne fantazjowanie legitymacyjne (cf. odpowiedni ustęp), spowodowawszy wogóle zupełną dezorjentację, sprawiło też, że jednostki wylegitymowane użyły herbu Newlin. Siłą zaś rzeczy inni Wagnerowie, niewylegitymowani, a wiedzący o swem pochodzeniu od Jakóba, przytem nieznający już nadania oraz oblaty z r. 1673, zaczęli posługiwać się Newlinem. — Ostatecznie więc trzeba stwierdzić, że: 1) Wagnerowie w Inflantach używali herbu własnego; 2) pochodzący od nich potomkowie Jakóba — herbu Rawicz, choć niewłaściwie ustalonego Newlina w praktyce trudno już dziś anihilować. Fakty to zresztą nader częste. Cf. do tego uwagi M. Kryńskiego w Miesięczniku Herald. 1912[12]), str. 14—15 i 57. Genealogja Wagnerów — patrz obok.

(Nie znaleźli miejsca w rodowodzie: Henryk, 1659 kapitan w regimencie pieszym. Krzysztof, 1678 porucznik w reg. pieszym kasztelana lwowskiego. Jan Daniel w województwie podolskiem, kapitan wojsk kor. przed 1772. Maciej, kanonik zamojski od 1765. Józef, bierze kaduka 1772. Aleksander, Anna, rodzeństwo, w woj. wołyńskiem, zmarli przed 1773).

Dr. Tadeusz Newlin-Wagner.

[11]) Tamże. Inscr. Induct., ks. 42, f. 349. [12]) *Przeginia-Przegonia. W obronie praw fałszywej tradycji w heraldyce.*

MISCELLANEA.

Kilka słów o pochodzeniu Władysława Podczaskiego h. Rola, pułkownika, dowódcy 20 pp. W. P. w 1831 r.

Rodzina Podczaskich pochodzi z Podczach, majątku w powiecie gostyńskim, parafji Pacyna, niedaleko miasta Dychlina (są to t. zw. Podczachy większe, w odróżnieniu od Podczach w pow. kutnowskim, dawnej parafji Nowe, obecnie Drużbice, zwanych Podczachy mniejsze albo Klonowa). Z rodziny Podczaskich h. Rola wsławił się osobliwie pułkownik Władysław, dowódca 20 pp. W. P. w 1831 r. W szczególności zanotowała historja czyn jego waleczny pod Krasnoje nad Dnieprem w r. 1812, opisany w „Pamiętnikach Polskich" Ksawerego Bronikowskiego (Paryż 1843, t. I, str. 38), dzięki któremu ocalała podczas powrotu z pod Moskwy armja marszałka Ney'a. Ówczesny przełożony Podczaskiego, późniejszy generał-porucznik i par Francji, hrabia Ricard, tak pisze o tym czynie w liście z 23 listopada 1834: „Cet acte de bravoure, qui contribua si puissamment au salut de ce Corps d'armée, s'il n'en fut pas la cause unique, valut au Lieutenant Podczaski des témoignages de satisfaction de la part de l'illustre Maréchal".

Dane o Podczachach mniejszych znajdują się m. in. w aktach ziemskich łęczyckich (liber 15 fol. 118 z r. 1493), por. Pawiński, Księgi sądowe łęczyckie, t. 3, cz. I., Nr. 916, od r. 1388. — O Podczachach większych por. m. in. Convention. liber 99 fol. 268 w Warszawie 13 lutego 1578, i wyrok piotrkowskiego Trybunału koronnego z r. 1725, dotyczący sporu między Wojciechem Podczaskim a jego bratem Jakubem o dobra Gosławice i część Podczach.

Poniżej zamieszczone dane genealogiczne wzięto z aktów Heroldji Królestwa Polskiego z r. 1848 Nr. 751 i 752, dotyczących legitymacyj Stanisława i Romualda Podczaskich h. Rola.

Ponadto zużytkowano akt grodzki gostyński z 4 stycznia 1696. Gost. Recog. Liber 1 fol. 333, akt łęczycki z 23 czerwca 1781 r. Lanc. Liber 381 fol. 47, akt łęczycki z 5 października 1789 r. Lanc. Recog. Liber 394 fol. 132 (ostatnie z tych akt dotyczą Antoniego Podczaskiego i Stanisława P., syna Antoniego).

Stan służby podano z zachowaniem pisowni i błędów oryginału.

J. Podczaski.

- **Wojciech Podczaski** h. Rola, dziedzic Gosławic i części Podczach, ż. *Dorota Pomorska* h Trzy gwiazdy
  - **Jakób**
  - **Wojciech** ż. *Marjanna* (2 v. Maciejowa Grzybowska) *Słemieńska* h. Leszczyc, c. Adama i Barbary Skarżyńskiej
    - **Antoni** ż. *Agnieszka* (Konstancja) *Radlicka* h. Korab
      - **Szymon**
      - **Marjanna**
      - **Stanisław** † 1806 ż. *Eleonora Biernacka* h. Poraj, c. Antoniego B. skarbnika kaliskiego i Marji Świerskiej h. Lis, dziedzice Piwonic
        - **Józefa** m. bar. *Wilson-Waldgen* dziedzice Borowiec
        - **Jakób** ż. *Emilja Martini* w l. 1824 i 1825 komisarz obwod. wieluński, 1831 r. oficer w. p., dziedzice Kruszyny, † 1832 r.
        - **Kunegunda** m. *Alojzy Biernawski* h. Korczak, major w. p. w 1 p. p. zginął 1812 r. pod Możajskiem
        - **Władysław** ż. *Julja Łubieńska* dziedzice Łubca (pow. błoński), pułkownik, dowódca 20 p. p. 1831 r., † 1865 r.
      - **Konstancja**
      - **Teresa** m. *Michał Morawski* h. Korab
        - **Teofil Morawski** dziedzic Ociąża, członek Rządu Narod. w 1831 r.
        - **Teodor Morawski** dziedzic Dąbrówki w Sieradzkiem, minister spraw zagranicznych w 1831 r.

Woysko Polskie. Korpus 2-gi. Stan służby W-go Podczaskiego Władysława pułkownika dowódcy pułku 20-go piechoty linjowej.

Data i miejsce urodzenia: dnia 27 czerwca 1791 r. we wsi Żdony Obwodzie Gostyńskim.

Data weyścia w służbę oraz daty mianowań, translokacyj dymisyj i powrotu do służby w każdym respektive stopniu oraz wymienienie pułku, broni lub korpusu w których w każdym stopniu służył: dnia 1 lutego 1810 wszedł do woyjska do pułku 1 Piechoty K. War., dn. 21 stycznia 1811 r. postąpił na Kaprala Pułku 1 Piech. K. War., dn. 6 lutego 1811 r. na Sierżanta Pułku 1 Piech. K. W., dn. 4 czerwca 1811 r. na Podporucznika Pułku 5 Piech. K. War., dn. 19 października 1812 r. postąpił na kapitana do Batalionu 5-go strzelców Litewskich, dn. 1 lutego 1813 r. przeniesiony w tymże stopniu do Pułku 1 Piech. K. War., dn. 8 grudnia 1830 r. wszedł w stopniu

majora do Gwardji Ruchomej, dn. 16 stycznia 1831 r. w tymże stopniu do Pułku 20-go Piechoty, dn. 17 kwietnia 1831 r. Rozkazem Dziennym Naczelnego Wodza mianowany został Pułkownikiem i Dowodcą Pułku 20-go Piechoty, dn. 30 sierpnia 1831 r. Rozkazem Dziennym Naczelnego Wodza postąpił na Pułkownika Pułku 20-go Piechoty.

Wyszczególnienie Kampanji, z wyrażeniem lat i miejsc, w których takowe odbyte zostały: odbył Kampanją w Rosyi w roku 1812, w roku 1813 przeciw woyskom przymierzonym, w roku 1831 w Polsce.

Wyszczególnienie bitew, potyczek, oblężeń z wyrażeniem dat i mieysc gdzie takowe nastąpiły: dnia 25 lutego 1831 r. pod Grochowem jako wodzca Bataljonu, dn. 9, 10 i 14 kwietnia w Bitwie pod Miastem Liwem jako Dowówca Pułku, dnia 4 Maja w akcyj pod wsią Zimnowodą, dnia 25 Maja pod wsią Nadbory, dn. 26 maja pod wsią Rzeków i tegoż dnia pod Ostrołęką, dn. 2 września 1831 r. pod Miastem Terespolem, 14 września pod Miastem Jozefowem, dn. 16 września pod Miastem Rachowem, dn. 16 t. m. pod wsią Borowem, t. m. pod wsią Kosinem.

Niewola i rany z wyszczególnieniem mieysc, w który odniesione były: w Kampanji 1813 roku wzięty do Niewoli.

Ozdoby woyskowe iakie w ciągu służby otrzymał z wymienieniem dat, w których akkordowane były: w Kampanij 1812 r. ozdobiony Krzyżem Złotym Polskim, za Kampanją roku 1831 ozdobiony Krzyżem Kawalerskim.

Przerwy w służbie: dnia 20 Marca 1815 r. otrzymał tymczasowie urlopowanie, dnia 16 grudnia 1815 r. formalną Dymisją.

Uwagi: dn. 17 września 1831 r. z Korpusem 2-gim Wojska Polskiego poszedł w Granicę Austryi.

Podpisy Członków Rady Gospodarczej Pułku 20-go Piechoty: Generał Brygady D-ca Dywizji 5-ej J. Sierawski, Jabłoński Jan podoff., Marceli Cygański podp., Czarnowski Tomasz podpor., J. Więckowski porucz., J. Niski porucznik, Zdzitowięcki kapitan, Jezierski kapitan, Widacki podpułk., A. Smiechowski podpułk.

Na marginesie genealogji Ciołków Poniatowskich.

Pomimo czynionych prób nie udało się dotychczas naszym genealogom posunąć choćby o jedną generację wstecz rodowodu króla Stanisława Augusta Poniatowskiego.

Genealogja linji królewskiej Ciołków Poniatowskich sięga więc jedynie do dziada króla: Franciszka z Poniatowej Poniatowskiego, żyjącego w drugiej połowie XVII stulecia. W dziale niezinwentaryzowanych jeszcze dokumentów Bibljoteki ord. hr. Przezdzieckich w Warszawie znajduje się oryginał wykazu wydatków na wyprawę dla Heleny Niewiarowskiej, małżonki Franciszka Poniatowskiego.

Wykaz ów został wniesiony „per oblatam“ do ksiąg grodu krakowskiego, jak wynika z zapisek zamieszczonych na odwrociu oryginału. Publikujemy go z dwóch względów: po pierwsze że jest to swego rodzaju przyczynek kulturalno-obyczajowy do życia średniozamożnego ziemiaństwa w owej epoce, po drugie ponieważ przynosi on kilka nieznanych danych genealogicznych.

O małżeństwie tem i innych z niem związanych szczegółach wiedzieliśmy

z artykułu Stanisława Aleksandra Kozłowskiego p. t. „Przyczynek do rodowodu Stanisława Augusta Poniatowskiego, króla polskiego".[1])

Nowo odkryty dokument daje nam autentyczną datę, według której ślub Niewiarowskiej z Poniatowskim musiał mieć miejsce przed dniem 6 lutego 1674 r., z zapisek na odwrociu dowiadujemy się dalej, że matką Heleny Niewiarowskiej była nie Zofja, lecz Zuzanna z Czaplina, która po śmierci Baltazara Niewiarowskiego, ojca Heleny, poślubiła Szymona Romera, podczaszego gostyńskiego.

Może na podstawie tej daty uda się komuś odnaleść metrykę ślubu Franciszka i Heleny Poniatowskich, w następstwie czego moglibyśmy się dowiedzieć o rodzicach Franciszka Poniatowskiego, czego nie zdołał dokonać autor „Przyczynku do rodowodu . . ." chociaż rozporządzał bogatym i sumiennie zebranym materjałem.

W ROKU PAŃSKIM 1674 DNIA 6 LUTEGO.

Wydatek na wyprawę córce moiey Helenie z Niewiarowa Niewiarowskiey, którą w stan S. małżeński wydała za IMP. Franciszka z Poniatowa Poniatowskiego.

Wstęga rubinowa za nie	fl.	150
Perły Uryanskie	fl.	200
Zausnice rubinowe	fl.	100
Pierścień diamentowy zań	fl.	50
Suknia lamowa łok. kaz. po fl. 26	fl.	522
Do niey korona srebrna, cewka po fl. 10	fl.	242.15
Suknia blamurowa łok. po fl. 18	fl.	360
Korona marcypanowa po fl. 10 cewka	fl.	146
Suknia zielona atłasowa po fl. 10	fl.	200
Korona marcypanowa cewka po fl. 10	fl.	130
Suknia atłasowa brzoskwiniowa po fl. 13	fl.	260
Korona srebrna po fl. 10 cewka	fl.	140
Suknia w pasy złocista kosztowała	fl.	300
Suknia pstra atłasowa za nie	fl.	100
Suknia koralowa francuskiego sukna	fl.	
Płaszczyk z ogonkami, pupkami podszyty złocisty	fl.	160
Vesta złocista w pasy z marcypanowemi koronami	fl.	160.18
Kołdra tabinowa z koronami srebrnemi	fl.	283
Zasłona w 6. poł kitaykowa	fl.	170
Rękaw sobolowy	fl.	40
Summa	fl.	4005
Powłoka z marcypanowemi koronami	fl.	80
Druga ze srebrnemi koronami	fl.	80
Trzecia z koronami białemi	fl.	50
Czwarta z koronami białemi	fl.	50
Na tuwalnie, obrusy y insze drobiazgi	fl.	400
Summa	fl.	660

Zuzanna z Czaplina Romerowa — Seweryn Niewiarowski

. . . . Severinus Niewiarowski pro expeditione nuptiali Generosae Helenae Poniatowska rerum erogatarum anno 1674 feria 4-ta ante festum S. Joannis Babtistae proxima na fl. 4665.

Generosi Severinus de Niewiarow Niewiarowski et Zuzanna de Czaplin primarum olim G. Balthasari Niewiarowski ad praesens vero secundarum nuptiarum Generosi Simonis Romer pocillatoris Gostinensis consors legitima obtulerunt ad acticandum officio praesenti capitaneali castrensi Cracoviensi regestrum etc. inductum.

Z. W.

[1]) Miesięcznik herald. 1911, str. 48.

Kawalerowie orderu św. Stanisława

(1.XII.1815 — 29.XI.1830).

Skórzewski Paweł, komisarz fabryk przy k. rz. s. w. i policji, IV—13. 6. 1825.
Skrebicki 2-gi, urz. IX. r., IV—23. 1. 1823, III—16. 8. 1825.
Skrodzki Antoni, szef kontroli w izbie obrachunkowej, IV—24. 5. 182 .
Skrodzki Józef Karol * 20.I.1784, † 15.5.1832, prof. uniw. warsz., IV—8. 9. 1822.
Skwarski Karol, assesor izby obrachunkowej, IV—26. 2. 1822.
Służewski Andrzej, † 1826, komisarz dyrekcji generalnej poczt, III—26. 4. 1818.
Smirnow, urzędnik arsenału warszawskiego, IV—27. 5. 1823.
Smogljan, konsul rosyjski w Ankonie, IV—20. 4. 1821.
Smoleński Józef, † 28.10.1848, referent w kom. rz. przych. i skarbu, IV—13. 6. 1825, [III—24. 5. 1829.
Smolikowski Józef, profesor szkoły przygot. do inst. politech., IV—24. 5. 1829.
Smolikowski Piotr, referent w kom. wojew. augustowskiego, IV—24. 5. 1829.
Sobieski Ignacy, sekretarz komisji likwidacyjnej, IV—29. 4. 1818.
Sobocki Marceli, † 15.5.1840, sędzia apelacyjny, II—24. 5. 1829.
Sobolewski Józef, sekretarz w sekretarjacie stanu, IV—23. 4. 1821, III—6. 8. 1822.
Sobotowski Paweł, † 12.3.1844, dziennikarz w kanc. rady stanu, IV—24. 5. 1829, [III—2. 2. 1830.
Sokołowski Franciszek, adjunkt policji, IV—25. 6. 1829.
Sokołowski Jan Kanty, † 13.1.1855, kom. obw. kujawskiego, IV—26. 4. 1818.
Sokołowski Stefan, komisarz do ekstradycji akt, † 29.7.1833, III—27. 12. 1819.
Soldenhof Aloizy, inżynier dróg i mostów, IV—24. 5. 1829.
Solecki Józef, nacz. sekcji rach. w wydz. dóbr. rządowych, IV—14. 8. 1827, III—5. 10. 1830.
Solnicki Walenty, † 21.9.1871, sekretarz w k. rz. w. r. i o. p., IV—24. 5. 1829.
Sołłohub hr. Aleksander, porucznik mistrz ceremonji dworu ros., II—19. 10. 1826.
Sołowkin Aleksy, major wojsk rosyjskich, IV—1. 12. 1815.
Sosnkowski Stanisław, † 18.11.1840, nacz. wydz. w k. rz. spr. wewn., III—24. 5. 1829.
Sowiński Józef Longin, płk., II—7. 6. 1829.
Spiesbach Krzysztof, sztabs-chirurg, IV—22. 10. 1820.
Springwald Ignacy, * 31.7.1782, † 5.6.1852, chirurg w p. 4. p. linj., IV—18. 11. 1820.
Srokanicz Daniel, nacz. sekcji skarbowej w kom. wojew. płockiego, III—13. 4. 1824.
Stackebrandt Karol Wilhelm Ludwik, * 1790, † 9.3.1855, sztabs doktór, IV—17. 10. 1819.
Stanisławski Piotr, † 7.12.1830, kom. obwodu wieluńskiego, IV—26. 4. 1818.
Stano Ignacy, † 22.11.1860, poborca województwa krakowskiego, IV—24. 5. 1829.
Starke Ludwik, assesor izby obrachunkowej, IV—5. 10. 1830.
Starnalski Joachim, † 6.12.1841, major w. ros., prezes wojew. podlaskiego, IV—1. 12. 1815, [III—10. 1830, II—2. 12. 1823.
Starzyński Ignacy, właściciel Ozorkowa, II—4. 9. 1821.
Stawicki, marszałek sejmiku olkuskiego, II—14. 5. 1822.
Stawowski Józef, poseł pow. wartskiego, III—13. 6. 1825.
Stoeckert August, sekretarz dyrekcji policji, IV—24. 5. 1829.
Stempczyński Michał, kom. wydz. dóbr rząd. w kom. wojew. mazowieck. III—23. 1. 1823.
Stępkowski Józef, podporucznik wojsk rosyjskich, IV—1. 12. 1815.
Stokowski Wincenty, kom. wydz. wojew. krakowskiego, IV—23. 1. 1823, III—24. 5. 1829.

Stompf Jan, insp. inż. korpusu dróg i mostów, IV—9. 12. 1829, III—24. 5. 1829.
Stoss Józef, † 8.11.1854, urz. k. rz. prz. i skarbu, III—13. 6. 1825, IV- 23. 1. 1823.
Strandtmann, płk. dow. p. huz. grodz., II—16. 8. 1825.
Straszewski Florjan, czł. kom. włościańskiej krak., III—6. 6. 1820.
Straszewski Michał, † 16.12.1820, oficjalista kom. włość., IV—6. 6. 1820.
Stroganow hr. Sergjusz, generał major w. ros., II—24. 5. 1829.
Strukow Mojżesz, † 21.7.1860, inspektor policji w Warszawie, IV—13. 6. 1825.
Struve Henryk, r. st., rezydent ros. w Hamburgu, II—27. 6. 1826.
Strycki Antoni, lekarz bataljonu saperów, IV—17. 2. 1829.
Stryjeński Karol, †31.8.1831, komisarz obw. mławskiego, IV—26. 4. 1818, III—23. 1. 1823.
Strzelecki Karol, *1.5.1788, †6.2.1861, porucznik korp. kadetów w Kaliszu IV—25. 6 1829.
Strzeszewski Maciej, * 1788, † 9.1.1849, nacz. sekcji w k. rz. s. w , IV—24. 5 1829.
Słubicki Augustyn, poseł pow. brzesko-kujawskiego, II—13. 6. 1825.
Stuart Kajetan, † 15.11.1824, generał brygady, II—16. 10. 1820.
Sturdza Michał, wornik multański, II—17. 11. 1830.
Suchodolski Kajetan, sędzia sądu apelacyjnego, II—24. 5. 1829.
Suchorzewski Tadeusz, * 21.4.1780, † 1852, generał brygady, III—17. 10. 1819, [II—16. 10. 1820.
Suffczyński Kazimierz, komisarz deleg. do obwodu warszawskiego, III—24. 5. 1829.
Suliński Tomasz, inżynier dróg i mostów, IV—24. 5. 1829.
Sulistrowski Mikołaj, sędzia pokoju w Marjampolu † 30.12.1837, III—28. 3. 1826.
Superson Mateusz, sędzia kryminalny wojew. mazowieckiego, †11.5.1860, III—13. 6. 1825.
Surowiecki Wawrzyniec, * 1769, † 1827, sekr. jen. k. r. w. r. i o. p. IV—1. 12. 1815, [III—23. 1. 1823.
Suski Romuald, radca tytularny w ros. min. spraw zagranicznych, IV—17. 4. 1824
Swendorski Jan, podarchiwista sekretarjatu stanu b. sekretarz Stan. Aug. III—23. 8. 1825.
Swieczin 4-ty, pułkownik p. wołyńskiego gw., II—23 9. 1829.
Swinarski Marcin, sekretarz w kom. rz. prz. i skarbu, IV—13. 6. 1825.
Swistunow Teodor, radca tytularny, IV—1. 12. 1815.
Szachłacki Korneli, poborca obwodu miechowskiego, IV—24. 5. 1829.
Szachmatow Aleksander Mikołajewicz, radca tytularny, III—1. 12. 1815, II—28. 6. 1830.
Szadurski Piotr, urz. kancelarji sekretarjatu stanu, IV—1. 1. 1828.
Szamota Wojciech, marszałek sejmiku rawskiego, III—23. 1. 1823.
Szams (Schams) Franciszek, właściciel winnicy w Budapeszcie, IV—23. 2. 1829.
Szaniawski Franciszek, profesor prawa uniwersytetu warszawskiego, II—6. 1. 1829.
Szaniawski Józef Kalasanty, * 1764, † 16.5.1843, referendarz stanu, III—1. 12. 1815.
Szaniawski Wojciech, †8.1.1832, sędzia prezydujący obwodu zamojskiego, III—24.5. 1829.
Szatiłow Aleksander, radca dworu ces. rosyjskiego, III—1. 12. 1815.
Szczepkowski Jan, † 3.3.1844, pisarz Izby Obrachunkowej, III—24. 5. 1829.
Szczerbiński Józef, † 1.11.1858, komisarz k. r. p. i sk., III—21. 5. 1822.
Szembek Piotr, * 14.12.1788, † 21.6.1866, gen. bryg. 1829, II—13. 7. 1829.
Szepietowski Józef (czy Szepiechowski), † 27.11.1827, poseł pow. tykocińskiego, [IV—1. 12. 1815.
Szmidt (Schmidt), inspektor radca górniczy w Samsonowie, III—31. 7. 1818.
Szneider Jerzy, r. tyt., szef drukarni, IV—27. 7. 1824.
Szołgini Teodor, podsędek powiatu radzyńskiego, IV—24. 5. 1829.
Szotarski Antoni, † 1831, komisarz w kom. rz. przychodów i skarbu, IV—25. 1. 1825.

Sztamm, urz. kl. 12-ej, IV—23. 1. 1823.
Szubski Michał, † 10.8.1845, eksped. w k. rz. prz. i skarbu, IV—13. 6. 1825.
Szultz Kazimierz, archiwista w k. rz. prz. i skarbu, IV—24. 5. 1829.
Szumski Michał, radca rytularny, IV—1. 12. 1815.
Szuppe (Schouppe) Józef, † 1840, inspektor jen. dróg i mostów, IV—8. 2. 1825, [III—24. 5. 1829.
Schütz Adolf, * 1782, † 11.1.1854. budowniczy k. rz. p. i skarbu, IV—24. 5. 1829.
Szuwalski Mikołaj, † 12.5.1846, assesor. izby obrach., IV—26. 2. 1822. III—5. 10. 1830.
Szuwałow hr. Andrzej, kamerjunker dw. ces. rosyjskiego, III—22. 12. 1829.
Szwencki Fryderyk, * 28.2.1783, † 27.3.1860, sztabs doktór w p., IV—17. 10. 1819.
Szymanowski Aleksander, członek delegacji administracyjnej, III—26. 4. 1818.
Szymanowski Feliks. * 25.1.1790, † 15.1.1867, kpt. kwaterunków instr., III—6. 1. 1830.
Szymanowski (Jeremiasz) Hieronim, p. o. inspektor policji, IV—25. 6. 1829.
Szymański Michał, † 14.10.1824, komisarz obwodu miechowskiego, IV—18 9. 1821.
Szymański Jacek, komisarz dyrekcji generalnej poczt, III—24. 5. 1829.
Szwejkowski Anzelm Wojciech, † 6.8.1838, rektor uniw. warszawskiego, II—13. 6. 1825.
Ślaski Władysław, komisarz delegowany do obwodu pułtuskiego, IV—24. 5. 1899.
Świątkowski Paweł, kanonik diecezji kujawsko-kaliskiej, III—25. 6. 1829.
Święcicki Józef, * 18 3.1799, por. 4 p. p., IV—16. 5 1827.
Świeżawski Jan, † 1823, radca izby obrachunkowej, III—26. 12. 1820.
Tabęcki-Jurczyk Józef, * 1.3.1773, † 3.2.1842, dyr. jen. dóbr rząd., II—(z gw.) 26. 4. 1818.
Taczanowski Andrzej, kontr. jen. kom. wojew. kalisk., IV—26. 12. 1820, III—2. 12. 1823.
Taczanowski Kazimierz, † 2.3.1839, komisarz deleg. do obw. krasnostawskiego, [III—24. 8. 1824.
Taczanowski Maksymiljan, właściciel Biskupic, II—26. 4. 1818.
Tarczyński Wincenty, † 13.8.1848, urzędnik komisji wojny, IV—17. 10.1820.
Targoński Izydor, †21.2.1838, asesor prawny kom. wojew. augustowskiego, IV—24.5.1829.
Tatarowicz Adam, prokurator tryb. cyw. I-ej inst. wojew. lubelsk., III—24. 5. 1829.
Teokistow, kapitan wojsk rosyjskich, IV—29. 11. 1816.
Tetzlow Jan, właściciel farbiarni w Dąbiu, IV—28. 7. 1823.
Tęgoborski Ludwik, * 1792, † 11.4.1857, referendarz stanu, IV—22. 6. 1819, II—2. 6. 1828.
Thies Jan, sekretarz komisji nadzwyczajnej potrzeb wojska, IV—1. 12. 1815.
Thümen, major wojsk pruskich, III—7. 6. 1829.
Thun, podpułkownik wojsk pruskich, III—7. 6. 1829.
Tiede Jan, † 11.8.1845, komisarz wydziału dóbr rządowych, IV—24. 5. 1829.
Toczyński Ignacy, naczelnik komory celnej w Nieszawie, IV—24. 5. 1829.
Tokarski Michał Józef, * 22.10·1782, † 1.7.1848, prok. gen. przy sądzie apelacyjnym, [II—24. 5. 1829.
Toliński Aleksy, † 1834, burmistrz Starej Częstochowy, IV—28. 7. 1823.
Toliński Józef, gen. bryg., IV—11. 10. 1816, III—15. 10. 1816, II—17. 10. 1816.
Tomaszyński Grzegorz, szef biura w komisji wojny, III—18. 9. 1821.
Tomicki Jan, † 16.9.1847, gen. bryg. dow. p. I ul., III—17. 10. 1819, II—(z gw.) 25. 6. 1829.
Tomorowicz Jan, * 1787, † 10.9.1831, dr. med., profesor uniwersytetu warszawskiego, [IV—17. 10. 1819.
Towścik, audytor p. 7 piechoty, III—2. 12. 1823.
Trębicki Stanisław, * 5.4.1792, † 29.11.1830, gen. bryg., II—16. 8. 1825.
Trofimow Piotr, audytor przy komendzie m. Warszawy, IV—25. 6. 1829.

Truszkowski Michał, radca tytularny, IV—23. 7. 1822.
Trzaskowski, sekretarz gubernialny, un. kanc. uniw. wileń., IV—26. 7. 1830.
Trzciński Bonifacy, rachmistrz komisji wojew. sandomierskiego, IV—24. 8. 1824.
Trzciński Jakób, †18.11.1851, kom. obwodu lipnoskiego, IV—26. 12. 1820, III—23. 1. 1823.
Trzciński Rafał, † 17.10.1857, sekretarz rady najwyższej, IV—1. 12. 1815.
Trzeszczkowski Jan, † 30.6.1830, prezes tryb. cyw. I-ej inst. wojew. augustowskiego, [II—8. 6. 1824.
Trzetrzewiński Wincenty Wojciech, komisarz skarb. wojew. krak., III—13. 4. 1824.
Turkułł Ignacy, * 1798, † 11.6.1856, naczelny dyr. kanc. rady stanu, III—6. 8. 1822, [II—14. 12. 1824.
Turno Karol, * 7.5.1788, † 9.3.1866, pułkownik dow. p. strzelców konnych gwardji, [II—24. 5. 1829.

(c. d. n.) *Stanisław Łoza.*

Sprawozdania i Recenzje.

Kasterska Marja: Szkice polsko-rumuńskie. Wschód, wydawnictwo do dziejów i kultury ziem wschodnich Rzeczypospolitej polskiej pod redakcją P. Dąbkowskiego, t. IX. Lwów, 1931.

Szkice nie mające pretensyj do opracowania ściśle naukowego, lecz raczej popularnego, przynoszą w niejednym szczególe ciekawe przyczynki do genealogji i stosunków wzajemnych polsko-rumuńskich. Autorka zna dobrze źródła i literaturę, pisze interesująco, dlatego praca jej zyska niewątpliwie wielu czytelników. W pierwszym szkicu p. t. „Prababka króla Michała Korybuta Wiśniowieckiego" przedstawione są tragiczne losy Elżbiety, żony Jeremiego Mohyły, której córki poślubiły magnatów polskich, a jedna była matką Jeremiego i babką króla Michała Korybuta.

Drugi szkic p. t. „Logofet Miron Kostyn" jest biografją znanego dyplomaty-historyka i poety rumuńskiego. W końcu trzeci szkic p. t. „Rodzina Hasdeŭ (Hyżdeu)" zajmuje się historją rodziny pochodzącej od hospodara, która wydała kilka wybitnych jednostek na polu naukowem, między innymi Tadeusza, poetę polskiego.

T. I.

Daróczy Zoltán: A gróf Bem-család. (Rodzina hr. Bemów). „Turul" a Magyar Heraldikai és Genealogiai Társaság Közlönye, 1930 zesz. 1 — 2, str. 32.

W organie węgierskiego Towarzystwa heraldyczno-genealogicznego w Budapeszcie pomieścił autor krótkie wiadomości o tej rodzinie, wywodząc generała Józefa Bema od Jana, zmarłego w r. 1651, a ożenionego z Joanną Kosbay. Twierdzenia autora nie poparte zostały żadnemi źródłami, to też redakcja czasopisma „Turul" w streszczeniu niemieckiem w tym samym numerze (str. 44). nie solidaryzuje się z twierdzeniami p. Daróczy Zoltán i pisze słusznie od siebie: „Die historische Wahrheit dieser Angaben ist zweifelhaft".

T. I.

Archives Héraldiques Suisses-Schweizer Archiv für Heraldik-Archivio Araldico Svizzero, kwartalnik Towarzystwa heraldycznego w numerze 1-szym z r. 1932 zamieszcza cały szereg interesujących rozpraw i przyczynków.

Znany heraldyk D. L. Galbreath w rozpoczętym artykule „La Suisse féodale d'après l'Armorial de Gelre" wprowadza czytelnika do opisu herbów rodów feudalnych Szwajcarji zamieszczonych w średniowiecznym herbarzu brukselskim.

G. W. Hintermann omawia witraż herbowy z XVII w. rodziny Hirzel z Zurychu. H. Deonna zastanawia się nad herbem rodu genewskiego de Pesmes. Alfred Lienhard w dalszym ciągu podaje opisy herbów rodzin pochodzenia przeważnie włoskiego z kantonu tessyńskiego, a redaktor F. T. Dubois kontynuuje streszczenia dyplomów szlachectwa i dyplomów herbowych, nadanych w ubiegłych wiekach różnym osobom w kantonie Waadt.

Zeszyt bogato ilustrowany zawiera jeszcze kilka drobniejszych przyczynków oraz dział miscellaneów i recenzyj.

W czasopiśmie tem doskonale redagowanem, przeważa treść heraldyczna, w czem różni się ono od czasopism tego typu n. p. w Niemczech, gdzie dominuje treść genealogiczna niejednokrotnie bardzo mało zajmująca.

Z. Wd.

Sprawy Towarzystwa.

Doroczne Walne Zgromadzenie członków Oddziału Lwowskiego P. T. H. odbyło się dnia 15 marca 1932 r. we Lwowie w Muzeum kr. Jana III. o godzinie 18-ej.

Obecni: PP. E. Bielecki, Dr. A. Czołowski, Dr. P. Dąbkowski, S. Kruczkowski, R. Mękicki, L. Pierzchała, Dr. H. Polaczkówna.

1) Przyjęto odczytany protokół z Walnego Zgromadzenia z dn. 21 lutego 1931 r.

2) Z okazji 40-tolecia pracy naukowej i kulturalnej Dr. A. Czołowskiego, Dr. Polaczkówna w krótkiem przemówieniu podniosła wybitne zasługi Jubilata na polu gromadzenia i konserwowania bezcennych nieraz zabytków, zwłaszcza dotyczących dziejów Lwowa, poczem imieniem Oddz. Lwow. złożyła czcigodnemu Jubilatowi życzenia dalszej owocnej pracy. Na przemówienie odpowiedział Dr. A. Czołowski krótkiem podziękowaniem.

3) Skarbnik p. Bielecki złożył sprawozdanie za rok 1931. Zamknięcie rachunkowe z 31.XII 1931 wykazało stan czynny 683.58 zł. z czego Zarządowi Głównemu P. T. H. przekazano kwotę 382.90 zł. a Oddz. Warsz. P. T. H. kwotę 111 zł Pozostały we Lwowie zapas wydawnictw Towarzystwa przewieziony został do Warszawy. Koszta transportu, które wyniosły 479 zł., zostały w całości pokryte przez Zarząd Główny. Bibljoteka Oddz. Lwow. liczy obecnie 196 tytułów w 383 tomach, z czego bardzo duży procent z daru p. Alfreda Poźniaka. Po przyjęciu powyższego sprawozdania, p. Kruczkowski postawił imieniem Komisji Rewizyjnej wniosek o udzielenie absolutorjum skarbnikowi p. Bieleckiemu i wyrażenie mu uznania za sumienną pracę. Wniosek przyjęto jednomyślnie.

4) Przystąpiono do wyborów Zarządu na rok 1932; wybrani: — Przewodniczący: Dr. Aleksander Czołowski, Zastępca Przewodniczącego: Prof. Dr. Przemysław Dąbkowski. Skarbnik i Sekretarz: Emil Bielecki. Członkowie Zarządu: pp. Franciszek Biesiadecki, Józef Białynia - Chołodecki, Zygmunt hr. Lasocki, Ludwik Pierzchała, Dr. Helena Polaczkówna. Komisja Rewizyjna: pp. Sylwester Kruczkowski, Rudolf Mękicki, Franciszek Horodyski.

5) Dr. A. Czołowski postawił wniosek, by członkowie Oddziału Lwow. zbierali się na posiedzenia dyskusyjne, na których wygłaszane będą referaty. Wniosek przyjęto jednogłośnie z tem, że posiedzenia odbywać się będą co kwartał.

Na tem posiedzenie zamknięto. Po posiedzeniu Dr. A. Czołowski i Dr. H. Polaczkówna wygłosili referaty. Referat Dr. Czołowskiego p. t. „Dwa dyplomy nobilitacyjne z lat 1595 i 1655". wywołał wśród obecnych bardzo żywe zainteresowanie, gdyż ilustrowany był wspaniałemi okazami dyplomów ze zbiorów prywatnych prelegenta. Referat Dr. H. Polaczkówny p. t. „Kilka uwag o freskach heraldycznych kaplicy na Kahlenbergu", wywołał żywą dyskusję, w której głos zabierali: Dr. A Czołowski, p. Mękicki, p. Bielecki i prelegentka.

* * *

Dnia 24 marca b. r. odbyło się w mieszkaniu min. Dr. Kętrzyńskiego Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie członków Polskiego Towarzystwa Heraldycznego. Obecni: prezes J. Dunikowski, gen. Cz. Jarnuszkiewicz, min. Dr. Kętrzyński, Z. Kieszkowski, ord. Edward hr. Krasiński, Dr. J. Pogonowski, J. Odrowąż - Pieniążek, M. Ruszkowski, Z. Wdowiszewski i adm. J. Zwierkowski.

Zebraniu przewodniczył ord. Edward Krasiński. Na wniosek dwóch członków czynnych, złożony w myśl § 8 statutu, mianowano prof. Uniw. Jagiell. Dra Władysława Semkowicza, który wskutek choroby zrzekł się godności prezesa P. T. H., — członkiem honorowym i prezesem honorowym P. T. H.

Wybrano jednogłośnie prof. Uniw. Warsz. Dra Oskara Haleckiego prezesem P. T. H., a min. Dra Stanisława Kętrzyńskiego prezesem Oddz. Warsz. P. T. H.

Uchwały powzięte na Nadzw. Walnem. Zgromadzeniu członków P. T. H. podlegają zatwierdzeniu na zwyczajnem rocznem Walnem Zgromadzeniu Towarzystwa.

* * *

Dnia 24 marca b. r. odbyło się posiedzenie Zarządu Oddziału Warsz., na którem mianowano min. Zygmunta hr. Lasockiego członkiem czynnym Towarzystwa, a min. Kętrzyńskiego powołano do Komitetu Redakcyjnego „Miesięcznika Heraldycznego". Pozatem załatwiono sprawy administracyjno-finansowe.

Zagadnienia i Odpowiedzi.

Zagadnienie Nr. 121.

Jak zwali się rodzice chorążego Ignacego Walentynowicza, ziemianina z pow. wiłkomirskiego, ur. przed 1780 r., a pochowanego razem z żoną Zajączkowską w Wilnie, oraz jakim herbem pieczętowali się ci Zajączkowscy?

Kiedy urodził się i kiedy zmarł powyższy Ignacy oraz jego żona, którzy pozostawili po sobie 5 córek: a) Teklę, ur. 1802 r., zam. 1822 r., zm. 1873 r., 1° v. za księciem Zubowem, 2° v. za hr. Szuwałłowem; b) Barbarę za Kossakowskim; c) N. za Ostromęckim; d) Benignę za Kościałkowskim; e) N. za Siesickim; f) N. za Sypajłą.

M. T.

Zagadnienie Nr. 122.

Herbarz Polski Bonieckiego podaje w tomie V. str. 121, że Jan Dworzański herbu własnego, nobilitowany został na sejmie w 1768 r., nie opisuje jednak jego herbu. Czy dyplom nobilitacyjny zawiera podobiznę herbu?

G. Ch.

Zagadnienie Nr. 123.

Aleksander Szyszło, właściciel w 1700 r. Pyckowszczyzny w pow. oszmiańskim, miał z żony Katarzyny Chruścickiej syna Jana, skarbnika lubaczowskiego, właściciela maj. Baniany, w pow. upickim, ożenionego z Zofją Chruścicką, cześnikówną chełmską.

Może któremu z czytelników jest wiadome, jak było na imię cześnikowi chełmskiemu, kto była jego żona i jaki stosunek rodzinny łączył Katarzynę Chruścicką z jej synową?

P. J.

Zagadnienie Nr. 124.

W Herbarzu „Rodzina" t. XIII, str. 322, autorzy zrobili odkrycie! Twierdzą, że istnieje, a specjalnie w ziemi wiskiej, rodzina Pieniążków herbu Bawola Głowa. Mimo usilnych wszechstronnych dociekań archiwalnych, nie mogłem nigdzie znaleść potwierdzenia tej wiadomości.

Może ktoś z Sz. Członków P. T. H. posiada jakie wiarogodne informacje o Pieniążkach h. Bawola Głowa, skoro autorzy Herb. „Rodzina" nie pamiętają, skąd czerpali powyższą wiadomość.

Jerzy Odrowąż-Pieniążek.

Zagadnienie Nr. 125.

Czyją córką była Małgorzata z Ledóchowskich księżna Marcinowa Czetwertyńska? Almanach Błękitny Borkowskiego podaje tylko jej ojca Benedykta, starostę nowosielskiego.

I. C.

Zagadnienie Nr. 126.

Czyją była córką oraz gdzie i kiedy rodziła się Michalina Węgrzecka h. Lubicz, pochowana na Powązkach w Warszawie. Była ona małżonką Pawła Eustachego z Olbrachcic Bielskiego, urodzonego w Pławanicach (pow. Chełmski) 17.VI. 1809 r. a zmarłego i pochowanego w Paryżu 31.VIII.1863 r., powstańca z 1830 r., kapit. W. P., syna Ignacego i Zofji z hr. Suchodolskich.

T. B.

Zagadnienie Nr. 127.

Z jakiej miejscowości pochodził Michał Maniewski poseł ziemi mielnickiej, który podpisał w 1764 r. wybór króla Stanisława Augusta? Z kim był żonaty i czy pozostawił potomstwo?

M. M.

Zagadnienie Nr. 128.

Heroldja Kr. Pol. przyznała d. 12.X.1860 r. Włodzimierzowi Suykowskiemu, jako potomkowi Jana z 1703 r. staropolskie szlachectwo z herbem Rola.

Ponieważ w aktach publicznych przed panowaniem Stanisława Augusta nie spotyka się Suykowskich, powstaje pytanie czy nie nastąpiła tu zmiana nazwiska z Sułkowskich lub Sutkowskich? Czy ktoś z Sz. Członków mógł by mnie w tej sprawie objaśnić?

A. S.

Zagadnienie Nr. 129.

W r. 1748 (lub 1755) urodził się Jan Kanty Długoszowski h. Wieniawa, właściciel Jasiennej koło Grzybowa. Miał 3 żony: Annę Kruczkowską, Teresę Jadwigę Lenczowską i ostatnią Marję Łapieńską. Był on zapewne identyczny z owym Janem K., który w r. 1782 wraz z bratem Rafałem (synami Jana i Kunegundy z Rudawskich), dowiedli szlachectwa w sądzie grodz. sądeckim.

Proszę o łaskawe podanie wstępnych Jana K., miejsca jego urodzenia i imion jego rodzeństwa.

W metrykach krakowskich występują jako rodzice chrzestni w r. 1776 Michał Długoszowski z Julianną Kruczkowską, a w r. 1781 Teresa z Długoszowskich Kałuska, cześnikowa chełmińska. Jakie istniało pokrewieństwo między Teresą a Janem Kantym?

Marja Józefa Tekla Długoszowska (ur. 1812 r. w Wieliczce, zmarła w Warszawie) wyszła za mąż za N. Korwinowskiego (może Kalikst kapit. 4 p. p. W. P. w 1831 r.), kto z Szan. Członków P. T. H. mógłby podać datę jej śmierci, imię i zajęcie męża oraz datę zgonu jej ojca Andrzeja Feliksa, inspektora policji w Krakowie, ur. w 1785 r. w okolicach Nowego Sącza, a zmarłego przed r. 1836 zapewne w Krakowie?

J. D.

Odpowiedź na zagadnienie Nr. 20.

Michał Joachim Jan, (3-ch im.) Grabowski urodził się d. 5.IX.1804 w Złotyjowie, a chrzczony był d. 11-go tegoż miesiąca w Równem. Zaś matka jego Teresa Elżbieta Katarzyna (3 ch im.) z Dworzańskich, ur. 18.XI.1767 r. w Tintkiewiczach, była córką Jana, oboźnego czernichowskiego, późniejszego wojskiego inflanckiego i Elżbiety z Jarząbkowskich. (Metr. Konsyst. Łuck).

X. Cz.

Odpowiedź na zagadnienie Nr. 36.

Juljanna Poświatowska urodziła się nie w 1790 r w Kowlu, (zob Odpow. na str. 47. Mies. ex 1931 r.) — ale dn. 19.V.1786 r. w Warszawie (paraf. św. Andrzeja), jako córka Ignacego płk. konnej gwardji koronnej i Marjanny z Hiżów, oraz jako wnuczka z jednej strony Piotra-Celestyna Żegoty Poświatowskiego, h. Dryja, podczaszego inflanckiego i Elżbiety z Szczepkowskich, h. Jastrzębiec, a z drugiej strony kapitana W. K. Piotra Hiża, h. Jeż, i Eleonory z de Loupie — (Dekret Podol. Deput. Szlach. Nr. 3239 z d. 31 III. 1834 r.).

J. Z.

Odpowiedź na zagadnienie Nr. 120.

Jan Eberhardt Tauber ożeniony z Elżbietą Teresą Mizkwicz (ur. 1775 r. a zm. w Warszawie 19.3.1801 r. paraf. św. Jana) miał dwie córki: Teresę Marjannę (ch. 9.VI.1785 r. św. Jan) i Anielę-Agnieszkę (ch. 13.VIII.1789 r. św. Jan). Ostatnia wyszła za mąż w Warszawie (21.2.1808 r. św. Jan) za Jana Gotfryda Schröder (ur. 1770 r.) kupca i kapitana gwardji miasta Warszawy. Miała z nim córki: Teresę, żonę Tomasza Le Brun i zdaje się Joannę, wydaną za N. Modzelewskiego.

Aniela Schröder po śmierci męża wyszła po raz drugi zamąż w Warszawie (21.5.1818 r. św. Jan) za Franciszka Mikołaja Danielskiego, h. Daniel (ur. 1784 r. w Warszawie, zm. 1851 r. w Walewicach), dyrektora pocztamtu nadwornego Królestwa Polskiego, nadzwyczajnego referendarra stanu, etc. Mieli córkę jedynaczkę Anielę Franciszkę (5.I.1824 r. św. Jan, zm. 16.VIII.1900 r. w Warszawie św. Jan), która była wydana za Feliksem Chudzyńskim h. Cholewa, (ur. 1813 r., zm. 1880 r.) właścicielem Walewic. Jej matką chrzestną była Anna z Tauberów Laszczyńska.

Aniela z Tauberów Danielska zm. 15.V.1861 r. zdaje się w Walewicach (paraf. Sobota w Łowickiem), a pochowaną jest na Powązkach w Warszawie.

W księgach urodzeń paraf. P. Maryi w Krakowie między r. 1776 — 1791 występują dzieci Józefa Le Brun („architectus S. R. M.") i Joanny z Gnoińskich: Katarzyna (ch. 16.7.1788 r.) Roch Jacenty (ch. 17.8.1789 r.) i Jan Ewang. (ch. 6.V. 1791 r.).

W Warszawie (św. Jan) ur. się 29.1.1800 r. Krystyn Karol syn Jana, a 9.2.1812 r. brał ślub Karol Fryderyk Schroeder (ur. 1754 r.), wdowiec, z Katarzyną z Hartmanów Koeck (ur. 1757 r.).

J. D.

Członkowie Polsk. Tow. Heraldycznego

Przystąpili w charakterze Członków Zwyczajnych:

do Oddziału Warszawskiego:

Ożarowski Zdzisław — Borkowo, p. Sierpiec.

Wolski Kazimierz — Warszawa, ul. Trzeciego Maja Nr. 2.

Pokwitowanie uiszczonych kwot w r. 1932.

Wpłacili do Zarządu Głównego: Ożarowski Zdz. (5 zł. wpis). — Ślizień Olgierd (5 zł. 30 gr. portoria).

Wpłacili do Oddziału Warszawskiego za rok 1932: Bem de Cosban Włodzimierz (12 zł.) —Bibl. ord. Zamoyskiej (24 zł).—Bielski hr. Juljusz (24 zł. ze Lwow.) — Czarnecki Stefan (24 zł.) — Czarnowski Józef (24 zł.) —Czosnowski Leon (24 zł.) — Grabowski Kazimierz (12 zł.) — Grodzicki Tadeusz (24 zł.)—Horoch br. Zdzisław (24 zł) — Kobylański Aleksander (12 zł.) — Krasicki hr. August (12 zł.)—Lanckoroński hr. Antoni (24 zł.) — Ks. Konstanty Lubomirski (24 zł.) — Olszowski Karol (24 zł.)—Ożarowski Zd. (18 zł.)— Plater Broel hr. Marjan (24 zł.) — Plater Broel hr. Witold (24 zł.) — Rząśnicki Ludwik (4 zł. portoria) — Włodzimierz hr. Scipio del Campo (24 zł.) — Szatensztajn Władysław (24 zł.) — Śląski Jerzy (24 zł.)—Stefan hr. Tarnowski (24 zł. 50 gr.) — Uznański Witold (24 zł.) — Weryha dr. Aleksander (12 zł.) — Wolski Kazimierz (5 zł. wpis. i 24 zł.).

Wpłacili do Oddziału Lwowskiego za rok 1932: W. Białobrzeski (24 zł.) — Dr. P. Dąbkowski (24 zł.)—Dr. M. Friedberg (22 zł.)— Dr. Z. Wojciechowski (12 zł.).

Za rok 1933: Łoziński Bronisław (24 zł.).

KOMUNIKAT.

Dnia 23 maja o godz. 18-ej odbędzie się w Bibljotece ord. Zamoyskiej w Warszawie, ul. Żabia 4, posiedzenie dyskusyjne, na którem red. Zygmunt Wdowiszewski wygłosi referat p. t.

„SFRAGISTYKA A HERALDYKA“

O liczne przybycie członków i wprowadzonych gości prosi

Zarząd Oddziału Warszawskiego P. T. H.

Résumés français des articles.

Contributions à la généalogie de la dynastie des Piast par **Mlle Hélène Polaczek**.

Après avoir fait quelques observations à propos d'une récente étude du professeur St. Kętrzyński, l'auteur attire l'attention sur des publications allemandes qui nous renseignent sur le mariage d'Adelaide de Pologne, fille de Ladislas Herman, avec Diepold III, margrave de Vohburg. Leur fille Adèle épousa en premières noces, avant 1146, le futur empereur Frédéric I Barberousse.

Les Wagner en Livonie et en Pologne par le Dr. **Thadée Newlin-Wagner.**

L'auteur complète son article, publié en 1930 (Nr. 3), par des renseignements nouveaux et par un tableau généalogique.

Le colonel Ladislas Podczaski et sa famille par **J. Podczaski.**

Renseignements biographiques et généalogiques sur Ladislas Podczaski qui s'est distingué en 1812, sauvant le corps d'armée du maréchal Ney, et en 1831 comme colonel de l'armée polonaise. L'auteur publie son état de services, ainsi qu'un tableau généalogique.

En marge de la généalogie des Ciołek-Poniatowski par **Z. W.**

L'auteur publie et commente un document inédit de 1674 relatif au mariage de François Poniatowski, grand-père du roi, avec Hélène Niewiarowska.

Les chevaliers de l'Ordre de Saint-Stanislas (1815—1830) par **St. Łoza.**

Suite de la liste alphabétique (voir les fascicules 5 et 8 de 1930, 2, 5, 10 et 12 de 1931, 1, 2, et 3 de 1932).

Redaktor naczelny i odpowiedzialny: **Oskar Halecki.**

Do komitetu redakcyjnego należą: **Stanisław Kętrzyński, Józef ks. Puzyna i Zygmunt Wdowiszewski.**

Nakładem Oddziału Warsz. Polsk. Tow. Heraldycz.

Druk L. Nowaka w Warszawie, Warecka 12, tel. 244-99.